

ዳኞች፡- ሐገሥ ወልደ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሃ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- ሣጅን ታዩ ተክለጊዴማኖት - የቀረበ የለም

ተጠሪ፡- የሐዋሳ ከተማ ከፍተኛ መርማሪ ከሣሽ - የቀረበ የለም

መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍርድ

ጉዳዩ የወንጀል ክስ ሲሆን የተጀመረው በደቡብ ብሔራዊ/ብሔራዊ/ህዝቦች ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት በሀዋሳ ከተማ ከፍተኛ ፍ/ቤት መደበኛ ጉዳይ ችሎት የአሁን ተጠሪ ባቀረበው ክስ ነው፡፡ በተከሣሽ ላይ ቀርቦ የነበረው ክስ ሶስት ሲሆን ይዘቱ 1ኛው ክስ ተከሣሽ የወንጀልኛ መቅጫ ህግ ቁ. 670 ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ተገቢ ያልሆነ ብልጽግና ለማግኘት በማሰብ በሀዋሳ ከተማ ልዩ ስሙ ጨርቃ ጨርቅ አካባቢ በስራው አካባቢ በእጁ በሚገኙት የሀዋሳ ከተማ የፖሊስ ተሽከርካሪ የሆኑትን 1ኛ ከላይ ክፈት ላንድ ኪሩዘር የሰሌዳ ቁጥር ፖሊስ ደ.ህ 0007 2ኛ ሽፍን ሎንግ ቤዝ መኪና የሰሌዳ ቁጥር 4-11529 በማሽከርከር ዘወትር ማክሰኞና አርብ ከንግድ ስራቸው የሚመለሱትን የተለያዩ ስምንት ሰዎችን በተለያዩ ጊዜያት ያስጫናችሁት ዕቃ ይወረሳል ካልሆነ ገንዘብ አምጦ በማለት በማስፈራራት 10,700 ብር የተቀበለ በመሆኑ በፈጸመው የውንብድና ወንጀል ተከሷል የሚል ነው፤ ሁለተኛ ክስ ደግሞ የወንጀልኛ መቅጫ ህግ ቁ. 407/ሐ/ ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ከላይ በክስ አንድ ስር በተገለጹት ቀናት ወር ዓመተ ምህረት እና ቦታ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 7 ድረስ ስማቸው በተገለጹት የግል ተበዳዮች የፖሊስ አባል መሆኑንና የፖሊስ መኪና ማሽከርከሩን መከታ በማድረግ ይህ የያዛችሁት የንግድ ዕቃ “ቡና” ይወረሳል አልያም ገንዘብ አምጦ እያለ ገንዘቡን እየተቀበለ እንዲያልፉ በማድረግ በስልጣን አለ አግባብ መገልገል ወንጀል ተከሷል የሚል ነው 3ኛው ክስ ደግሞ በክስ አንድ ስር የተጠቀሱትን የመንግስት ተሽከርካሪዎች የወንጀል ሕግ አንቀጽ 677/1ሀ/ ሥር የተመለከተውን በመተላለፍ ያለአግባብ በመገልገል ወንጀል ተከሰዋል የሚል ነው፡፡

ጉዳዩን በመጀመሪያ የተመለከተው የዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤት የተከሣሹን የእምነት ክህደት ቃል በመቀበል የግራቀኙን ማስረጃ በመስማት ውሳኔ የሰጠ ሲሆን የውሳኔው ይዘት ተከሣሽ በአንደኛው ክስ ስር የውንብድና ወንጀል ሰርቷል በተባለበት ወቅት በአረፍት ላይ የነበረ ስለመሆኑ ከዐቃቤ ህግ ምስክር በተሻለ ያስመሰከረ በመሆኑ ከክሱ በነጻ ሊሰናበት ይገባል 3ኛ ክስ በተመለከተም በተመሳሳይ ተከሣሽ በአረፍት የነበረ ስለመሆኑ እና በወቅቱም የተጠቀሱትን ተሽከርካሪዎች ለሌላ ተረኛ ሹፌር ያስረከበ እና በእጁ የሌለ ስለመሆኑ ከመስሪያ ቤቱ የቀረቡት

የተሽከርካሪ መረካክቢያ ቅጾች የሚያስገነዝቡ በመሆኑ የወንጀል ጊላፊነት የለበትም በማለት ውሳኔ ሰጥቷል።

በሁለተኛ ክስ ስር ግን ፍ/ቤቱ በተከሰሰበት የወንጀል ህግ አንቀጽ 407/ሐ/ ስር ጥፋተኛ ነው በማለት በአምስት /5/ ዓመት ጽኑ እስራትና በ2000 ብር /ሁለት ሺህ ብር/ የገንዘብ መቀጮ እንዲቀጣ ወስኗል።

አመልካች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት በመቀጠል ደግሞ ለክልሉ የሰበር ሰሚ ችሎት ቅሬታውን ያቀረበ ሲሆን የቀረበላቸውን ቅሬታ ባለመቀበል አያስቀርብም በማለት ቅሬታውን ሰርዘውለታል።

አሁን የቀረበው ቅሬታ በዚሁ ቅር በመሰኘት ሲሆን ጉዳዩ ያስቀርባል በመባሉ የግራ ቀኙን ክርክር በጽሁፍ ሰምተናል። ችሎቱም የተነሱትን ክርክሮች ከተያዘው ጭብጥና አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ መርምሮታል። እንደመረመረውም አመልካች በሁለተኛ ክስ ስር ጥፋተኛ ተብሎ መቀጣቱ በአግባቡ ስለመሆኑ ተመርምሮ እልባት ማግኘት ያለበት ነጥብ ሆኖ ተገኝቷል። በዚሁ መሠረት ሁለተኛውን የዐቃቤ ህግ ክስ እና አመልካች ጥፋተኛ ተብሎ የተቀጣበትን ድርጊት ስንመለከት ራሱን ችሎ የቆመ ሳይሆን በአንደኛው ክስ ውስጥ በተጠቀሰው ሰዓት ቀን ወር ዓመተ ምህረት ቦታ እና የግል ተበዳዮች ላይ ስለመሆኑ ከክሱ ይዞታ መረዳት ይቻላል። በዚህ በአንደኛ ክስ ላይ በተመለከተው የውንብድና ወንጀል ክስ ስር ተከሳሽ በወቅቱ በአረፍት ላይ የነበረ ስለመሆኑ ተረጋግጧል በማለት ከቀረበበት ክስ በነጻ እንዲሰናበት ውሳኔ ተሰጥቶበታል።

ይሄ ከሆነ በተመሳሳይ ጊዜ ቦታ እና የግል ተበዳዮች ላይ ተፈጸመ ለተባለው የስልጣን አለአግባብ የመገልገል ወንጀል ጥፋተኛ የሚባልበት አግባብ አይኖርም። በተመሳሳይ ሁለተኛውን ወንጀል ሲፈጽም የፖሊስ መምሪያ መኪና ተጠቅሟል ተብሎ በክሱ የተመለከተ ቢሆንም በአመልካች ላይ የቀረበው የመንግስትን ንብረት ያለአግባብ የመገልገል ወንጀል በተመሳሳይ ጊዜ ቦታ እና የግል ተበዳዮች ላይ ተፈጸመ ተብሎ በሶስተኛ ክስ ከቀረበበት ክስ በነጻ የተሰናበተ መሆኑን ተገንዝበናል።

ጉዳዩን በመጀመሪያ የተመለከተው የክልሉ ከፍተኛ ፍ/ቤት አመልካች የወንጀል ድርጊቱን ያለመፈጸሙን እና ወንጀሉ ተፈጸመ በተባለበት ጊዜ በአረፍት ላይ የነበረ ስለመሆኑ ወንጀሉንም ሲፈጽም የፖሊስ መምሪያውን ተሽከርካሪ ተጠቅሟል የተባለውም በወቅቱ የተባሉት ተሽከርካሪዎች በእጁ ያልነበሩና ለሌላ ተረኛ ሹፌር ያስረከበ ስለመሆኑ በፍሬ ነገር ስለመረጋገጡ በአንደኛውና በሶስተኛው ክስ ላይ መደምደሚያ ላይ ደርሶ እያለ በሁለተኛው ክስ ስር በተመሳሳይ ጊዜና ቦታ እንደዚሁም የግል ተበዳዮች ላይ ተፈጸመ ለተባለው ወንጀል ጥፋተኛ የሚሆንበት አግባብ የለም። አንድ ተከሳሽ ጥፋተኛ ሊባል የሚችለው ወንጀሉን ሊያቋቁሙ የሚችሉ ተግባራት ስለመፈጸማቸው በፍሬ ነገር ረገድ ለማጣራት ስልጣኑ ባላቸው ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው ፍርድ ቤት ወይም በይግባኝ ያየው ፍርድ ቤት ስለመሆኑ የወ/መቀጫ ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 141,142 እና 149/1/ ዓላማ ፣ ይዘትና መንፈስ የሚያስገነዝቡን ነው። በዚህ ጉዳይ ግን ጉዳዩን በመጀመሪያ የተመለከተው የክልሉ ከፍተኛ ፍ/ቤት ድርጊቱ ተፈጸመ በተባለበት ጊዜ እና ቦታ የሌለ መሆኑን ወይም በአረፍት ላይ የነበረ ስለመሆኑ እና ወንጀሉን ለመፈጸም ተጠቀመበት በማለት የተጠቀሱትንም ተሽከርካሪዎች በወቅቱ ያልያዘና ለሌላ ሰው አሳልፎ አስረክቦ በነበረበት ወቅት በመሆኑ አልተረጋገጠም ወደሚለው የፍሬ-ነገር መደምደሚያ ላይ ደርሷል። በመሆኑም ባልተረጋገጠ ፍሬ ነገር ፍርድ ቤቱ መልሶ በሁለተኛ ክስ ስር ጥፋተኛ ነው

በማለት የጥፋተኝነት እና የቅጣት ውሳኔ መስጠቱ አግባብነት የሌለውና ውሳኔውም እርስ በራሱ የሚጋጭ በመሆኑ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ነው ብለናል። በመሆኑም ቀጥሎ የተመለከቱትን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የደቡብ ብሔ/ብሔ/ህዝቦች ብሔ/ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍ/ቤት የሰበር ሰሚ ችሎት በመ.ቁ. 51055 በቀን 12-4-2003 ዓ.ም ፣ የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት በመዝ.ቁ. 50973 በቀን 23-3-2003 ዓ.ም በዋለው ችሎት እና የሀዋሳ ከተማ ከፍተኛ ፍ/ቤት መደበኛ ጉዳይ ችሎት በመዝ.ቁ. 08979 በቀን 16-3-2003 ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጡት ውሳኔ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ/ቁ. 195/2/ /ለ/ /1/ መሠረት ተሸሯል።
2. በአመልካች ላይ የተላለፈው የጥፋተኝነት እና የቅጣት ውሳኔ አግባብነት የሌለው በመሆኑ ተሰርዞ በነጻ እንዲሰናበት ብለናል። የወንጀል ኋላፊነቱን ሊያቋቁሙ የሚችሉት ተግባራት በበታች ፍ/ቤቶች በፍሬ ነገር ረገድ ባልተረጋገጠበት ሁኔታ አመልካች ጥፋተኛ ተብሎ የሚቀጣበት አግባብ የለም ብለናል።
3. አመልካች በሌላ ወንጀል የሚፈለግ ካልሆነ ከማረሚያ ቤት እንዲለቀቅ መፍቻ ለሚመለከተው ይጻፍ ብለናል።
መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

እ.ከ